

Bioloogiliste ohuteguritega on enim probleeme väikeettevõtetes

Küllike Kuusik
tööinspektor

Tööinspektsiooni Lõuna inspektsioon viis 2012. aasta märtsis ja aprillis läbi sihtkontrolli „Bioloogilised ohud jäätmehandluse- ja heitveekäitluses“, pöörates eelkõige tähelepanu bioloogilise ohuteguri kajastamisele riskianalüüsis, riskianalüüsi vastavusele tegelikkusele ning terviseriskide vähendamiseks rakendatud meetmetele. Sihtkontroll näitas, et probleemid esinevad eelkõige väikeettevõtetes.

Sihtkontrolli käigus kontrolliti 30 ettevõtet, kelle tegevustes esineb kanalisatsiooni-, jäätmehandluse- ja saastekäitlust ning kes teostavad maastiku hooldust ja pakuvad koristusteenust. Sihtkontrolli eesmärk oli kontrollida valitsuse määruse „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna tervishoiu ja tööohutuse nõuded“ rakendamist ettevõtetes.

Tööinspektsiooni Lõuna inspektsiooni inspektorid kontrollisid eelkõige bioloogilise ohuteguri kajastamist riskianalüüsis, selle vastavust tegelikkusele ning rakendatud meetmeid terviseriskide vähendamiseks. Samuti hinnati vaktsineerimise tagamist töötajatele, töötajate juhendamist ja väljaõpet õnnetusohu korral käitumiseks, tööhügieeni ning isikukaitsevahendite olemasolu ja nende kasutamist.

Kontrollimisel tuvastati kokku 119 rikkumist ja koostati 114 ettekirjutust. Suulisi soovitusi jagati 83 korral. Levinumateks rikkumisteks bioloogiliste ohutegurite käitlemisel olid jätkuvalt riskide mittehindamine, tegevuskavade puudumine riskide vähendamiseks, käitlemisjuhendite puudumine, töötajate väljaõppe puudumine või puudulikkus, tegevuskavade puudumine õnnetuste korral, ohuteguriga töökohtade märgistamata jätmise ja korraldamata tervisekontroll.

Sihtkontrolli tulemusel selgus täiendavalt, et valitsuse määrust „Bioloogilistest ohuteguritest mõjutatud töökeskkonna tervishoiu ja tööohutuse nõuded“ ignoreerivad valdavalt väiksemad ettevõtted (1–29 töötajat). Suuremates ettevõtetes (50 ja rohkem töötajat) probleemid peaaegu puuduvad. Kõik tervishoiu ja -ohutuse nõuded olid täidetud ainult kolmes kontrollitud ettevõttes – Epler & Lorenz AS, Kyyrix OÜ ja SOL Eesti OÜ.

Ettekirjutustes väljatoodud rikkumised peavad ettevõtted tähtajaks likvideerima. Samuti teostatakse valikuliselt järelkontrolle, et veenduda puuduste kõrvaldamises.

Sihtkontrolli tulemustest saab positiivsena välja tuua fakti, et üldiselt on ettevõtetes võetud rohkem tarvitusele tööhügieeni abinõusid võimaliku nakatumise vältimiseks. Töötajatele on väljastatud asjakohased tööriided ja isikukaitsevahendid, mida puhastatakse ja kontrollitakse regulaarselt. Samuti on töötajatele võimaldatud olmeruumid pesemiseks, puhkamiseks ja einestamiseks.

Analoogse, üle-eestilise sihtkontrolli korraldas Tööinspektsioon 2008. aastal. Siis tuvastati, et bioloogilistest ohuteguritest tingitud riske ei hinnata sageli adekvaatselt ning ettevõtted riskivad oma töötajate tervisega. Olulisemateks rikkumisteks olid tookord puudulik riskianalüüs ja terviseriskide vähendamise tegevuskavade puudumine, samuti ei olnud töötajaid juhendatud käituma õnnetuse korral, töötajatele ei tagatud vaktsineerimist, puudusid isikukaitsevahendid või neid ei kasutatud jne.

Bioloogilised ohud jäätmehandluse- ja heitveekäitluses seisnevad selles, et bakterid, viirused, seened, rakukultuurid ja inimese endoparasiidid ning muud bioloogiliselt aktiivsed ained võivad põhjustada nakkushaiguseid, allergiat või mürgistust.